

Методика роботи над професійним мовленням студентів технічного ВНЗ

О.О. Жигло, канд. педагог. наук

Харківська національна академія міського господарства

Вища школа – це інтелектуально-культурне середовище, засіб формування майбутніх фахівців, осередок культури і виховання. Науково-технічний прогрес потребує від студента, майбутнього фахівця певної технічної галузі, не тільки знання свого фаху, а й високого рівня володіння професійним мовленням. Уміння спілкуватися мовою професії підвищує ефективність праці, дає змогу краще орієнтуватися в ситуації на виробництві, ділових контактах.

На сучасному етапі володіння професійним мовленням стає важливим компонентом професіограми викладача. Особливої уваги набуває проблема виховання у мовця, що усвідомлено творчо користується мовою як засобом самотворення, самоствердження і самовираження, загальнолюдських ціннісних орієнтирів. Навчаючи і виховуючи студентів, викладач власним прикладом повинен стверджувати, що професійне мовлення кожної людини, і студента зокрема, має стати їх надійною опорою у вираженні незалежності думки, розвиненості людських почуттів. Заняття з професійної мовної й мовленнєвої підготовки – це той терен, де молодь опановує способи оперування мовою як знаряддям досягнення успіху в професійній сфері.

Під час опрацювання технічного тексту українською мовою виникають труднощі, зумовлені відсутністю професійних термінів і словосполучень у загальних словниках, дефіцитом навчальної та наукової технічної літератури українською мовою. Викладачам вищих технічних закладів необхідно здійснювати вибір методів і прийомів навчання в ході підготовки до заняття, враховуючи дидактичну мету, характер змісту навчального матеріалу, рівень знань студентів.

Методи навчання визначаються загальним змістом пізнавальної діяльності, а прийоми – конкретними діями у ході застосування цих методів. Залежно від конкретної та загальної мети виділяють такі методи:

- пізнавальний – використання пізнавальних завдань, спрямованих на поглиблення зацікавленості студента до вивчення української професійної лексики;

- продуктивно-творчий – реалізується у творчих завданнях, спрямованих на здобуття умінь чітко висловлювати думку українською мовою;

- репродуктивний – дослівне відтворення студентами запропонованого тексту;

- експерименту – передбачає перебудову мовного об'єкта пізнання, вилучення його з одного середовища і включення в інше, у результаті чого змінюються взаємозв'язки об'єктів;

- аналогії – використовується для організації самостійної пізнавальної діяльності студентів;

- М проблемного – спрямованого на активацію розумової діяльності студентів, привчає їх аналізувати матеріал;

- розповіді – це зв'язний усний виклад змісту навчального матеріалу.

Кожному з методів відповідають ті чи інші прийоми навчання. Ці прийоми можна поділити на дві групи: дидактико-методичні (спрямовані на засвоєння нового матеріалу) та предметні (пов'язані з певною темою і визначаються нею).

Предметом методики викладання українського професійного мовлення має бути процес навчання і виховання студентів технічного ВНЗу засобами української лексики та фразеології із залученням даних різних наук відповідно до навчально-виховної мети на конкретному етапі вивчення певної дисципліни.